

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ**

București, Piața Valter Măcăineanu nr. 1-3, et. 2, tel/fax. +40-21-3126578, e-mail: support@cncd.org.ro

**HOTĂRÂREA NR. 518
din 17.09.2014**

Dosar nr.: 42/2013

Petiția nr.: 527/29.01.2013

Petent: Asociația Națională a Surzilor din România

Reclamat: Ministerul Sănătății

Obiect: emiterea unui ordin care lasă loc de interpretări în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1.1. Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentului

1.1.1. Asociația Națională a Surzilor din România cu sediul în loc. București, str. Italiană, nr. 3, sector 2

1.2. Numele, domiciliul, reședința sau sediul reclamatului

1.2.1. Ministerul Sănătății cu sediul în loc. București, str. Cristian Popisteanu, nr. 1-3, sector 1

II. Obiectul sesizării și descrierea presupusei fapte de discriminare

2.1. Sesizarea petentului vizează emiterea unui ordin care lasă loc de interpretări în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto. Petentul consideră discriminatoriu faptul că prin amiterea acestui ordin a generat la nivel național o situație în care unitățile medicale refuză să își asume responsabilitatea pentru completarea fișelor medicale necesare și lasă loc de interpretări în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto.

III. Procedura de citare

3.1. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării a îndeplinit procedura legală de citare a părților.

3.2. Părțile au fost citate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 25.02.2013, prin adresa nr. 527/04.02.2013 fiind citat petentul, iar prin adresa nr. 652/04.02.2013 fiind citată partea reclamată prin reprezentant. Petentul a fost prezent la audiere, partea reclamată a fost absentă și a solicitat acordarea unui nou termen.

3.3. Părțile au fost recitate pentru termenul stabilit de Consiliu, la data de 11.03.2013, prin adresa nr. 1474/04.03.2013 fiind citată partea reclamată prin reprezentant, petentul luând la cunoștință termenul în cadrul ședinței din data de 25.02.2013. Petentul a fost prezent la audiere, partea reclamată a fost absentă și a transmis la dosar punctul de vedere prin adresa nr. 1576/07.03.2013.

3.4. Prin adresa nr. 2586/09.04.2013 Colegiul director i-a comunicat petentului punctul de vedere transmis de către partea reclamată în vederea formulării concluziilor scrise. Petentul a comunicat concluziile scrise prin adresa nr. 3787/04.06.2013.

3.5. Prin adresa nr. 3988/11.06.2013 Colegiul director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției Direcției rutiere din cadrul IGPR, solicitând totodată și o situație statistică din care să reiasă numărul persoanelor surde care dețin permis de conducere comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național, precum și numărul persoanelor surde care au produs sau au fost implicate într-un accident rutier, comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național care au produs sau au fost implicați într-un accident rutier. Prin adresa nr. 4618/09.07.2013 Direcția rutieră a răspuns solicitării Colegiului director comunicând că informațiile solicitate pot fi obținute de la Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne.

3.6. Prin adresa nr. 4815/17.07.2013 Colegiul director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne, solicitând totodată și o situație statistică din care să reiasă numărul persoanelor surde care dețin permis de conducere comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național, precum și numărul persoanelor surde care au produs sau au fost implicate într-un accident rutier, comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național care au produs sau au fost implicați într-un accident rutier. Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne nu a răspuns solicitării Colegiului director

3.7. Prin adresa nr. 711/04.02.2014 Colegiul director a adus la cunoștința Ministerului Sănătății și Ministerului Afacerilor Interne că în cadrul ședinței din data de 15.01.2014, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a dispus suspendarea soluționării prezentului dosar. Totodată, Colegiul director a hotărât ca în baza art. 18 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 (republicată) să se solicite Ministerului Sănătății și Ministerului Afacerilor Interne întocmirea în termen de 3 luni a unui ghid de bune practici, făcându-se o analiză comparativă cu reglementările din alte state europene, în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto, precum și dobândirea calității de conducător auto de aceștia, respectiv modul de aplicare față de persoanele surde a prevederilor Ordinului Ministrului sănătății nr. 1162/2010, pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, a Ordinului 157/2012 a Ministrului administrației și internelor, privind forma și conținutul permisului de conducere și a Legii 203/2012, pentru modificarea și completarea OUG nr. 195/2002, privind circulația pe drumurile publice. Ministerului Sănătății și Ministerului Afacerilor Interne nu au răspuns solicitării Colegiului director.

3.8. Procedură legal îndeplinită.

IV. Susținerile părților

4.1. Susținerile petentului

4.1.1. Petentul, în dorința de a rezolva o problemă cu care se confruntă persoane surde din întreaga țară, aduce la cunoștință o situație creată la nivel național prin apariția Ordinului 1162/2010, pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, a Ordinului 157/2012, privind forma și conținutul permisului de conducere, și a Legii 203/2012, pentru modificarea și completarea OUG nr. 195/2002, privind circulația pe drumurile publice - acte normative care, coroborate, lasă loc de interpretări în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto.

4.1.2. Apariția Ordinului 1162/2010 a abrogat Ordinul ministrului sănătății și familiei nr. 87/2003 pentru aprobarea listei afecțiunilor medicale incompatibile cu calitatea de conducător de autovehicule sau tramvaie și a listei substanțelor cu efect psihoactiv, contraindicate conducătorilor de autovehicule și tramvaie (produse sau substanțe stupefiante ori medicamente cu efect similare acestora). În ceea ce privește surditatea, Ordinul 87/2003 menționează compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto în anumite limite, în sensul că pentru grupa A (conducători amatori) sunt menționate ca afecțiuni medicale incompatibile cu calitatea de conducător de autovehicule sau tramvaie: 1. Afecțiuni vestibulare centrale sau periferice necompensate sau necorectabile prin tratament; 2. Surditate totală bilaterală; 3. Deficiență auditivă peste 50%, necorectabilă prin protezare auditivă. Pentru grupa B (conducători cu atestat profesional) sunt menționate ca afecțiuni medicale incompatibile cu calitatea de conducător de autovehicule sau tramvaie: 1. Afecțiuni vestibulare centrale sau periferice necompensate sau necorectabile prin tratament; 2. Surditate totală bilaterală; 3. Deficiență auditivă peste 30%, necorectabilă prin protezare auditivă.

4.1.3. Ordinul 350/2003, privind modificarea Ordinul ministrului sănătății și familiei nr. 87/2003 pentru aprobarea listei afecțiunilor medicale incompatibile cu calitatea de conducător de autovehicule sau tramvaie și a listei substanțelor cu efect psihoactiv, contraindicate conducătorilor de autovehicule și tramvaie produse sau substanțe stupefiante ori medicamente cu efecte similare acestora), nu mai menționează surditatea între afecțiunile medicale incompatibile cu calitatea de conducător autovehicule, făcând precizarea că „6.1. Permisele de conducere auto se pot elibera sau se pot reînnoi solicitanților ori șoferilor din grupele A sau B conform opiniei unei autorități medicale competente. Examinarea va lua în considerare posibilitățile de echipare specială a vehiculelor”. Această precizare se păstrează și în Ordinul 1162/2010: „2. Auzul - Permisele de conducere auto pot fi eliberate sau reînnoite pentru candidații sau conducătorii auto din grupa 2 numai cu avizul unei unități de asistență medicală autorizate. Se acordă o atenție deosebită examinării medicale, ținându-se seama de posibilitățile de compensare”. Grupa 2 face referire, în contextul acestui act normativ, la conducători auto ai autovehiculelor din categoriile C, CE, C1, C1E, D, DE, D1 și D1E (art. 2) - fiind, deci, corespunzătoare - Grupei B în actele normative anterioare: conducători cu atestat profesional.

4.1.4. Faptul că Ordinul 1162/2010 nu mai menționează surditatea ca afecțiune medicală incompatibilă cu calitatea de conducător de autovehicule, lăsând responsabilitatea eliberării avizului care ar putea permite persoanelor surde să obțină permisul auto în seama unităților medicale autorizate, a generat la nivel național o situație în care unitățile medicale refuză să își asume responsabilitatea pentru completarea fișelor medicale necesare și lasă loc de interpretări în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto.

4.1.5. La această problemă de fond se adaugă și alte elemente care trebuie clarificate în contextul afirmării compatibilității persoanelor surde cu calitatea de conducător auto:

- necesitatea medierii comunicării dintre persoana surdă și reprezentanții Ministerului Administrației și Internelor, prin intermediul unui interpret de limbaj mimico-gestual, atât la examenul pentru obținerea permisului de conducere, cât și în orice situație în care au loc accidente în care sunt implicate persoane surde sau când acestea sunt oprite în trafic;

- necesitatea protezării persoanelor surde ca și condiție de încadrare în criteriile de compatibilitate;

- necesitatea adaptării autovehiculului ca și condiție de încadrare în criteriile de compatibilitate.

4.1.6. Ca Asociație care reprezintă interesele persoanelor surde de mai bine de 90 de ani, este punctul lor de vedere expres că surditatea nu este incompatibilă cu calitatea de conducător auto. Având în vedere că a afirma contrariul reprezintă o formă de discriminare și de încălcare a drepturilor omului și a prevederilor Convenției Națiunilor Unite privind drepturile persoanelor cu dizabilități, petentul solicită sprijinul în clarificarea statutului persoanei sarde ca membră cu drepturi egale în cadrul societății.

4.1.7. Prin concluziile scrise transmise prin adresa nr. 3787/04.06.2013 petentul face următoarele precizări:

4.1.7.1. Ministerul Sănătății a formulat un răspuns specific actelor juridice precum și a rolului medical în examinarea candidatului, dar nu și o rezolvare a situației. Petentul anexează copii după câteva certificate prin care se declară inapt persoana surdă dornică să obțină permisul auto categoria B (amatori nu profesionist). Este regretabil că în loc să se caute soluții de egalizare a șanselor se invocă legi și articole din legislație care deja sunt cunoscute atât de către conducerea ANSR cât și de membrii.

4.1.7.2. Conducerea ANSR este conștientă de rolul și importanța medicilor precum și calitatea de a fi conducător auto, dar respingerea unei persoane surde pe motiv că este surd sau impunerea protezării este considerată discriminare din partea membrilor lor. Dacă Ministerul Sănătății și Ministerul de Interne ar avea o bază de date din care să reiasă nr de posesori surzi al permisului de conducere precum și a accidentelor rutiere în care au fost implicați se va observa că această categorie se număra printre cei mai disciplinați conducători auto.

4.1.7.3. Petentul comunică faptul că foarte multe persoane surde din România au obținut permise auto în alte state Europene (Italia, Spania) având asistența interpretului în limbaj mimico gestual precum și acordul medicilor. Interesant este faptul că permisele obținute sunt atât pentru mopede, motociclete și autoturisme. Pentru a nu mai fi obligați să prezinte exemple din alte state europene este de preferat ca să adaptăm și noi legislația precum și normele specifice acestei categorii de cetățeni - surzi, care au dreptul să se bucure de toate drepturile omului.

4.2. Punctul de vedere al Ministerului Sănătății

4.2.1. Partea reclamată invocă excepția tardivității cererii reclamațiilor, având în vedere prevederile art. 20, alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și cele ale art. 21 din Procedura internă de soluționare a petițiilor și sesizărilor - Anexă la Ordinul președintelui Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării nr. 144/2008 privind aprobarea Procedurii interne de soluționare a petițiilor și sesizărilor. Astfel, în conformitate cu prevederile legale invocate mai sus, persoana care se consideră discriminată poate sesiza Consiliul în termen de un an de la data săvârșirii faptei sau de la data la care putea să ia cunoștință de săvârșirea ei. Ordinul ministrului sănătății nr. 1078/2010 pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul a fost publicat în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 631/08.09.2010, iar petiția nr. 527/2013 a fost înregistrată la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării în data de 29.01.2013.

4.2.2. Prin petiția introdusă la Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, Asociația Națională a Surzilor din România consideră că prevederile punctului 2 din Normele minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, aprobate prin Ordinul ministrului sănătății nr.1162/2010, reprezintă o formă de discriminare pentru membrii acestei asociații.

4.2.3. În conformitate cu prevederile susmenționate, eliberarea și reînnoirea permiselor de conducere auto pentru candidații sau conducătorii auto din grupa 2 care prezintă diferite forme de surditate sunt condiționate de avizul unei unități de asistență

medicală autorizate. Se precizează că Ordinul ministrului sănătății nr.1162/2010 reprezintă transpunerea prevederilor Directivei 2006/126/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 20 decembrie 2006 privind permisele de conducere, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 403 din 30 decembrie 2006, astfel cum a fost modificată prin Directiva 2009/113/CE a Comisiei din 25 august 2009, publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene, seria L, nr. 223 din 26 august 2009.

4.2.4. Unitățile de asistență medicală autorizate pentru examinarea ambulatorie a candidaților la obținerea permisului de conducere și a conducătorilor de autovehicule sau tramvaie sunt prevăzute în cuprinsul Anexei nr. 1 a Ordinului ministrului sănătății nr. 1159/2010 privind aprobarea Listei unităților de asistență medicală autorizate pentru examinarea ambulatorie a candidaților la obținerea permisului de conducere și a conducătorilor de autovehicule sau tramvaie; potrivit prevederilor art.4 alin.(1) din același ordin, este obligatorie examinarea persoanelor respective de către specialiști de medicină internă, oftalmologie, ORL, neurologie, psihiatrie și ortopedie-traumatologie.

4.2.5. Totodată, se comunică faptul că art. 375 din Legea nr.95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, cu modificările și completările ulterioare, dispune:

„(1) În scopul asigurării în orice împrejurare a intereselor pacientului, profesia de medic are la baza exercitării sale independența și libertatea profesională a medicului, precum și dreptul de decizie asupra hotărârilor cu caracter medical.

(2) Având în vedere natura profesiei de medic și obligațiile fundamentale ale medicului față de pacientul său, medicul nu este funcționar public.

(3) În legătură cu exercitarea profesiei și în limita competențelor profesionale, medicului nu îi pot fi impuse îngrădiri privind prescripția și recomandările cu caracter medical, avându-se în vedere caracterul umanitar al profesiei de medic, obligația medicului de deosebit respect față de ființa umană și de loialitate față de pacientul său, precum și dreptul medicului de a prescrie și de a recomanda tot ceea ce este necesar din punct de vedere medical pacientului.”

Partea reclamată apreciază că dispozițiile art. 375 din Legea nr. 95/2006, cu modificările și completările ulterioare sunt aplicabile și în situația protezării, după caz, a persoanelor surde.

4.2.6. Având în vedere cele prezentate mai sus, partea reclamată consideră că etichetarea prevederilor Ordinului ministrului sănătății nr. 1162/2010 ca formă de discriminare a persoanelor cu deficiențe de auz care nu obțin avizul medical O.R.L. pentru eliberarea sau schimbarea permiselor de conducere auto nu este justificată. Totodată, având în vedere eforturile deosebite depuse la nivel național pentru prevenirea accidentelor rutiere, precum și nivelul înalt de responsabilitate al medicilor examinatori, partea reclamată consideră că exigența manifestată în cazul persoanelor susmenționate este necesară și oportună.

4.3. Punctul de vedere al Direcției rutiere din cadrul IGPR și al Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne

4.3.1. Prin adresa nr. 3988/11.06.2013 Colegiul director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției Direcției rutiere din cadrul IGPR, solicitând totodată și o situație statistică din care să reiasă numărul persoanelor surde care dețin permis de conducere comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național, precum și numărul persoanelor surde care au produs sau au fost implicate într-un accident rutier, comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național care au produs sau au fost implicați într-un accident rutier. Prin adresa nr. 4618/09.07.2013 Direcția rutieră a răspuns solicitării Colegiului director comunicând că informațiile solicitate pot fi obținute

de la Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne.

4.3.2. Prin adresa nr. 4815/17.07.2013 Colegiul director a solicitat punctul de vedere cu privire la obiectul petiției Direcției Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne, solicitând totodată și o situație statistică din care să reiasă numărul persoanelor surde care dețin permis de conducere comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național, precum și numărul persoanelor surde care au produs sau au fost implicate într-un accident rutier, comparativ cu numărul de deținători de permis auto la nivel național care au produs sau au fost implicați într-un accident rutier. Direcția Regim Permise de Conducere și Înmatriculare a Vehiculelor din cadrul Ministerul Afacerilor Interne nu a răspuns solicitării Colegiului director.

V. Motivele de fapt și de drept

5.1. În fapt, Colegiul director reține că, potrivit înscrisurilor aflate la dosar și a sesizării, astfel cum este formulată, emiterea ordinului nr. 1162/2010 pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, fără a fi precizate limitele de compatibilitate a persoanelor surde cu calitatea de conducător auto, intră sub incidența art. 2 alin. 3 și art. 10 lit. b) și h) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată.

5.2.1. În drept, examinând conținutul petiției și legislația în vigoare și dezbătând excepția tardivității introducerii cererii, invocată de către partea reclamată, Colegiul director reține că petentul sesizează cu privire la tratamentul diferențiat în ceea ce privește prevederile Ordinului ministrului sănătății nr. 1078/2010 pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul. Având în vedere că prevederile ordinului menționat produc efecte și în prezent, Colegiul director apreciază că tratamentul diferențiat invocat a avut efecte continue și respinge excepția tardivității introducerii cererii.

5.2.2. Conform art. 2 alin. 1 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, constituie discriminare "orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV sau apartenență la o categorie defavorizată, care are ca scop sau efect restrângerea ori înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale ori a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice".

5.2.3. Conform art. 2 alin. 3 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, sunt discriminatorii, potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin. (1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare. Potrivit alin. 4 al aceluiași articol, orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități

atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.

5.2.4. Potrivit art. 10 lit. b) și h) din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin: b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică - alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate; h) refuzarea acordării pentru o persoană sau un grup de persoane a unor drepturi sau facilități.

5.2.5. O faptă poate fi calificată ca fiind faptă de discriminare dacă îndeplinește cumulativ mai multe condiții :

- Existența un tratament diferențiat manifestat prin deosebire, excludere, restricție sau preferință (existența unor persoane sau situații aflate în poziții comparabile)
- Existența un criteriu de discriminare potrivit art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000 republicată. Potrivit legii, criteriile de discriminare sunt: *rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu.*
- Tratamentul diferențiat să aibă drept scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate a unui drept recunoscut de lege;
- Tratamentul diferențiat să nu fie justificat obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a aceluia scop să nu fie adecvate și necesare.

5.2.6. Colegiul director a analizat petiția având în vedere elementele constitutive ale unei fapte de discriminare. Astfel, Colegiul director a analizat dacă există un tratament diferențiat între diferite persoane care se află în situații comparabile și care sunt tratate în mod diferit din cauza unui criteriu de discriminare. Colegiul director, analizând înscrisurile aflate la dosar, apreciază că se invocă un tratament diferențiat prin emiterea ordinului nr. 1162/2010 care lasă loc de interpretări în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto. Totodată, Colegiul observă că în prezenta speță, a fost avută în vedere o dispoziție aparent neutră, care în fapt a produs un dezavantaj pentru persoanele cu deficiență de auz. În speță, este vorba despre dispoziția prevăzută de ordinului nr. 1162/2010 pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, care precizează că „Auzul - Permisele de conducere auto pot fi eliberate sau reînnoite pentru candidații sau conducătorii auto din grupa 2 numai cu avizul unei unități de asistență medicală autorizate. Se acordă o atenție deosebită examinării medicale, ținându-se seama de posibilitățile de compensare”. În ceea ce privește tratamentul diferențiat, Colegiul director ia act și de faptul că, prin adresa nr. 711/04.02.2014 a fost adus la cunoștința Ministerului Sănătății că în cadrul ședinței din data de 15.01.2014, Colegiul director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării a dispus suspendarea soluționării prezentului dosar. Totodată, Colegiul director a hotărât ca în baza art. 18 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 (republicată) să se solicite Ministerului Sănătății și Ministerului Afacerilor Interne întocmirea în termen de 3 luni a unui ghid de bune practici, făcându-se o analiză comparativă cu reglementările din

alte state europene, în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto, precum și dobândirea calității de conducător auto de aceștia, respectiv modul de aplicare față de persoanele surde a prevederilor Ordinului Ministrului sănătății nr. 1162/2010, pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, a Ordinului 157/2012 a Ministrului administrației și internelor, privind forma și conținutul permisului de conducere și a Legii 203/2012, pentru modificarea și completarea OUG nr. 195/2002, privind circulația pe drumurile publice. Ministerului Sănătății nu au răspuns solicitării Colegiului director.

5.2.7. Trebuie avut în vedere faptul că deosebirea, excluderea, restricția sau preferința trebuie să aibă la bază unul din criteriile prevăzute de către art. 2, alin. 1, dar trebuie să se refere la persoane aflate în situații comparabile tratate în mod diferit datorită apartenenței lor la una dintre categoriile prevăzute în acest articol de lege. Colegiul director a analizat în ce măsură există un criteriu ce poate fi reținut conform art. 2, alin. 1 din O.G. nr. 137/2000, republicată și care a stat la baza tratamentului invocat. Colegiul director constată că la baza tratamentului diferențiat invocat este handicapul solicitanților, respectiv deficiența de auz a acestora

5.2.8. Privind justificarea obiectivă, prin jurisprudența sa, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a arătat că justificarea obiectivă și rezonabilă trebuie să urmărească un scop legitim, și măsura aplicată trebuie să fie proporțională cu scopul urmărit; în cazul tratamentului diferit bazat pe rasă, culoare sau origine etnică noțiunea de justificare obiectivă și rezonabilă trebuie interpretată într-o manieră cât se poate de strictă (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008). În analiza scopului legitim, trebuie analizată existența acestui scop raportat la dreptul atins prin diferențiere.

5.2.9. În analiza metodei adecvate și necesare, trebuie stabilit dacă, prin metoda aleasă, se atinge scopul dorit, și dacă există sau nu alte metode prin care scopul poate fi atins, fără a crea o situație de diferențiere. Colegiul Director al CNCD consideră că dispoziția prevăzută de ordinului nr. 1162/2010 pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, care precizează că „Auzul - Permisele de conducere auto pot fi eliberate sau reînnoite pentru candidații sau conducătorii auto din grupa 2 numai cu avizul unei unități de asistență medicală autorizate. Se acordă o atenție deosebită examinării medicale, ținându-se seama de posibilitățile de compensare”, fără a fi precizate limitele de compatibilitate a persoanelor surde cu calitatea de conducător auto, așa cum erau prevăzute în Ordinul ministrului sănătății și familiei nr. 87/2003, nu este justificată obiectiv, acordându-le posibilitatea unităților de asistență medicală autorizate să refuze eliberarea avizului care ar putea permite persoanelor surde să obțină permisul auto. În ceea ce privește surditatea, Ordinul 87/2003 menționează compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto în anumite limite, în sensul că pentru grupa A (conducători amatori) sunt menționate ca afecțiuni medicale incompatibile cu calitatea de conducător de autovehicule sau tramvaie: 1. Afecțiuni vestibulare centrale sau periferice necompensate sau necorectabile prin tratament; 2. Surditate totală bilaterală; 3. Deficiență auditivă peste 50%, necorectabilă prin protezare auditivă. Pentru grupa B (conducători cu atestat profesional) sunt menționate ca afecțiuni medicale incompatibile cu calitatea de conducător de autovehicule sau tramvaie: 1. Afecțiuni vestibulare centrale sau periferice necompensate sau necorectabile prin tratament; 2. Surditate totală bilaterală; 3. Deficiența auditivă peste 30%, necorectabilă prin protezare auditivă. Colegiul director constată că sunt îndeplinite condițiile faptei de discriminare indirectă, prevăzută de art.2 alin.3 din OG nr.137/2000, republicată

5.2.10. Împărțirea sarcinii probei este un principiu aplicat ferm în domeniul discriminării de Curtea Europeană de Justiție (ex.: **Vasiliki Nikoloudi împotriva Organismos Tilepikoinonion Ellados AE**, 10 martie 2005, **Regina împotriva Secretary of State for Employment**, ex parte **Nicole Seymour-Smith și Laura Perez**, 9 februarie 1999, **B. F. Cadman împotriva Health & Safety Executive**, 3 octombrie 2006, **Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding împotriva Firma Feryn NV**, 10 iulie 2008, **Jämställdhetsombudsmannen împotriva Örebro läns landsting**, 30 martie 2000). Acest principiu este aplicat și de Curtea Europeană a Drepturilor Omului: „în această materie [a discriminării] se aplică inversarea sarcinii probei, astfel dacă un aplicant arată existența unui tratament diferențiat, Guvernul are obligația de a demonstra că această diferențiere de tratament este justificat obiectiv” (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008); „privind existența elementelor susceptibile de a constitui probe pentru a transfera sarcina probei către stat, nu există impedimente procedurale în a admite probe sau formule predefinite aplicabile în aprecierea acestora; o astfel de concluzie este sprijinită de evaluarea liberă a probelor, inclusiv un astfel de raționament decurge din faptele și observațiile părților contractante; probele pot decurge din coexistența a unor indicii ori prezumții suficient de puternice, precise și concordante; în plus, nivelul convingerii necesare pentru a ajunge la o concluzie particulară și, referitor la acesta, privind distribuirea sarcinii probei este legat intrinsec de specificitatea faptelor, natura susținerilor și dreptului invocat” (**D.H. și alții împotriva Cehiei**, 13 noiembrie 2007, **Sampanis și alții împotriva Greciei**, 5 iunie 2008).

5.2.11. Privind probarea faptelor de discriminare, Colegiul director arată că în domeniul discriminării, sarcina probei este împărțită între petent și reclamat (**O.G. nr. 137/2000**, art. 20 alin. 6: „Persoana interesată va prezenta fapte pe baza cărora poate fi prezumată existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că nu a avut loc o încălcare a principiului egalității de tratament. În fața Colegiului director se poate invoca orice mijloc de probă, respectând regimul constituțional al drepturilor fundamentale, inclusiv înregistrări audio și video sau date statistice.”. Totodată, potrivit art. 4 din **Directiva Consiliului 97/80/CE**: „Statele membre trebuie să ia măsurile necesare, în conformitate cu sistemele lor juridice naționale, pentru ca în cazurile în care persoanele care se consideră lezate datorită faptului că nu li s-a aplicat principiul tratamentului egal probează, în fața unei instanțe sau a unei autorități competente, fapte pe baza cărora se poate presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, să fie obligația reclamatului să probeze că nu a existat o încălcare a principiului tratamentului egal.” Colegiul director apreciază că petentul a dovedit existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări indirecte, iar reclamatul nu a dovedit că faptele nu constituie discriminare.

5.2.12. Privind sancționarea faptelor de discriminare, Colegiul director a avut în vedere prevederile directivelor Uniunii Europene în domeniu, care solicită statelor membre Uniunii Europene aplicarea de sancțiuni efective, proporționale și descurajante. Proporționalitatea se poate asigura prin acordarea graduală a amenzii, în funcție de gravitatea faptei, între limitele stabilite de lege. Colegiul director apreciază că prin emiterea ordinului nr. 1162/2010 pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul, fără a fi precizate limitele de compatibilitate a persoanelor surde cu calitatea de conducător auto, acordându-le astfel posibilitatea unităților de asistență medicală autorizate să refuze eliberarea avizului care ar putea permite persoanelor surde să obțină permisul auto, este atins dreptul de a obține o evaluare medicală corectă în vederea obținerii permisului, fapte ce

are o gravitate deosebită, acest tratament afectând o categorie considerabilă de cetățeni, respectiv personale cu deficiențe de auz.

5.2.13. Potrivit art. 26 alin. 2 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, Consiliul sau, după caz, instanța de judecată poate obliga partea care a săvârșit fapta de discriminare să publice, în mass-media, un rezumat al hotărârii de constatare, respectiv al sentinței judecătorești.

5.2.14. Având în vedere motivele expuse mai sus, Colegiul director constată că se întrunesc cumulativ elementele constitutive ale unei fapte de discriminare prevăzute de art. 2 alin. 3, art. 10 lit. b) și h) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată. Colegiul director apreciază că, în cauză, sunt elemente care să probeze faptele de discriminare de care este acuzat reclamatul.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, **cu unanimitate de voturi** ale membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Respingerea excepției tardivității introducerii cererii;
2. Constatarea existenței unui tratament diferențiat, discriminatoriu potrivit art. 2 alin 1 și art. 10 lit. b) și h) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
3. Sancționarea Ministerului Sănătății, prin reprezentant legal, cu amendă contravențională în valoare de 2000 lei, pentru faptele prevăzute de art. 10 lit. b) și h) al O.G. 137/2000, republicată, conform art. 26 alin. 1 al **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată;
4. Recomandă Ministerului Sănătății să întocmească un ghid de bune practici, făcându-se o analiză comparativă cu reglementările din alte state europene, în ceea ce privește compatibilitatea persoanelor surde cu calitatea de conducător auto, precum și dobândirea calității de conducător auto de aceștia, respectiv modul de aplicare față de persoanele surde a prevederilor Ordinului Ministrului sănătății nr. 1162/2010, pentru aprobarea Normelor minime privind aptitudinile fizice și mentale necesare pentru conducerea unui autovehicul
5. Obligă Ministerului Sănătății să publice, în mass-media, un rezumat al prezentei hotărâri de constatare, conform art. 26 alin. 2 din O.G.137/2000, privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare.
6. O copie a prezentei hotărâri se va comunica petentului Asociația Națională a Surzilor din România cu sediul în loc. București, str. Italiană, nr. 3, sector 2
7. O copie a prezentei hotărâri se va comunica reclamatului Ministerul Sănătății, prin reprezentant legal, cu sediul în loc. București, str. Cristian Popisteanu, nr. 1-3, sector 1, având cod fiscal 4266456.
8. O copie a prezentei hotărâri se va comunica Direcției Generale a Finanțelor Publice a Municipiului București, cu sediul în București, Str. Prof. Dr. Dimitrie Gerota, nr.13, sector 2, în vederea recuperării amenzii.

VI. Modalitatea de plată a amenzii – La Direcția Generală a Finanțelor Publice a Municipiului București, cu sediul în București, Str. Prof. Dr. Dimitrie Gerota, nr.13, sector 2, conform **Ordonanței nr. 2 din 12 iulie 2001 privind regimul juridic al contravențiilor**. Contravenientul este obligat să trimită dovada plății amenzii către Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării (cu specificarea numărului de dosar)

în termen de 15 de zile din momentul în care constituie de drept titlu executoriu, conform art. 20 alin. 10 al **O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată.

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor faptelor de discriminare**, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – membru

BERTZI THEODORA – membru

LAZĂR MARIA – membru

PANFILE ANAMARIA – membru

STANCIU CLAUDIA SORINA – membru

VASILE ALEXANDRU VASILE - membru

Motivele de fapt și de drept redactate D.D.

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit **OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare** și **Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.